діяльність яких координується Міністром внутрішніх справ, яка протидіє реальним і потенційним загрозам національної безпеки держави, служить суспільству і країні шляхом забезпечення охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян і держави від злочинних і протиправних посягань, підтримання публічного порядку із врахуванням позитивного європейського досвіду.

Список бібліографічних посилань

1. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ : розпорядження Кабінету Міністрів від 22.10.2014 № 1118-р // Національна громадська платформа «Реформуємо МВС: прозорість та відповідальність» : сайт. URL: http://police-reform.org/library/rozporyadzhennya-kmu-v-d-22.10.2014-1118-r-schodo-pitannya-reform (дата звернення: 21.10.2017).

Одержано 30.10.2017

УДК 159.922(477)

Кристина Вікторівна ГАМАЮНОВА,
студентка 2 курсу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Вікторія Іванівна ФИЛИПСЬКА,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ

МАНІПУЛЯЦІЯ СВІДОМІСТЮ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЗАГРОЗИ

Інформаційно-психологічна безпека особистості та суспільства в цілому є складовою структури національної безпеки держави і займає особливе місце в державній політиці.

Інформаційно-психологічну безпеку особистості можна розглядати в двох аспектах:

1. У вузькому розумінні. Тобто, це стан захищеності психіки людини від негативного впливу, який здійснюється

© Гамаюнова К. В., 2017

шляхом упровадження деструктивної інформації у свідомість або у підсвідомість людини, що призводить до неадекватного сприйняття нею дійсності.

2. У широкому розумінні:

- По-перше, належний рівень теоретичної та практичної підготовки особистості, за якого досягається захищеність і реалізація її життєво важливих інтересів та гармонійний розвиток не зважаючи на наявність інформаційних загроз.
- По-друге, здатність держави створити умови для гармонійного розвитку й задоволення потреб особистості в інформації незалежно від наявності інформаційних загроз.
- По-третє, гарантування, розвиток і використання інформаційного середовища в інтересах особистості [2, с. 12].

Найбільш небезпечним джерелом загрози інформаційно-психологічної безпеки особистості вважається маніпулювання свідомістю людини через створення навколо неї індивідуального віртуального інформаційного простору, а також технології впливу на її психічну діяльність.

Є ряд формулювань поняття маніпулювання:

- вид психологічного впливу, за якого майстерність маніпулятора використовується для прихованого впровадження в психіку адресата мети, бажань, намірів, відносин чи установок, що не співпадають з тими, які є у адресата на цей момент;
- психологічний вплив, націлений на зміну напрямку активності іншої людини, виконаний настільки майстерно, що залишається непоміченим нею;
- майстерне спонукання іншого до досягнення (переслідування) побічно вкладеної маніпулятором мети [2, с. 41].

Але загальним терміном маніпуляція є дія, спрямована на «прибирання до рук» іншої людини, здійснювані настільки майстерно, що у людини створюється враження, ніби вона самостійно управляє своєю поведінкою, здійснюючи дії не в своїх інтересах.

Передумовою маніпуляції можуть бути такий фактор як викривлення інформації. В основі маніпуляції міститься не насильство, а лише спокуса. Але людина завжди відчуває, під час сприйняття нею інформації певні емоції, за

допомогою яких можна виокремити. 2 види маніпуляцій: позитивний і негативний. Позитивний полягає в тому, що супроводжується такими діями як заступництво, заспокоювання, компліменти або повідомлення добрих новин тощо. А негативний характеризується тим, що може бути імітація політичних дій і навіть їх містифікація [3, с. 68].

Вплив будується з розрахунку на інстинкти людини, тому маніпулятори використовують важелі, які повинні діяти безвідмовно: потреби в безпеці, в їжі, у відчутті спільності з суспільством тощо. В різних дослідженнях мішенями впливу вважаються окремі люди, їх об'єднання, соціальні групи, населення і навіть країни – об'єкти психологічних операцій.

Маніпуляція свідомістю людей може носити як деструктивний так і конструктивний характер впливу. Йдеться про руйнування цілісності самої особи яка має негативні наслідки, збій в системі функціонування держави і суспільства як єдиного механізму. Ознаками маніпуляції можуть бути:

- панування над духовним станом особи, управління зміною внутрішнього світу;
- формою духовного впливу прихованого панування насильницьким шляхом;
- оманливий непрямий вплив на користь маніпулятора; прихований вплив на здійснення вибору;
- спонукання поведінки за допомогою обману або гри на передбачуваних слабостях іншого;
- управління й контроль, експлуатація іншої особи, використання як об'єктів, речей тощо [1, с. 83].

Серед методів маніпуляції можна виділити найістотніші: «насідання», тобто жорстке нав'язування думок; використання «телепортації» перенесення певних положень з приватної сфери у загальну; «вигідна популяція» – багато гарних слів у неясній та незрозумілій формі, проте майже нічого конкретного; «недосказаність», тобто потрібні фактори висвітлюються, а непотрібні замовчуються [3, с. 69].

Отже, ми з'ясували, що маніпуляція є одним з найбільш небезпечних джерел загрози як людині так і суспільству в цілому, метою якої є нав'язування чужої думки шляхом переконань та застосуванням засобів впливу.

Вивчення механізмів здійснення маніпуляції, умов, що впливають на ефективність їх застосування, способів захисту від деструктивного втручання є перспективою для подальшого дослідження.

Список бібліографічних посилань

1. Гребінь Н. В. Зміст маніпуляції як різновиду прихованого психологічного впливу. *Проблеми сучасної психології.* 2013. Вип. 21. С. 83.

2. Інформаційна безпека / В. В. Остроухов, В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк та ін. ; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. Київ : КНТ, 2010. 776 с.

3. Тарасов С. Ю. Політична маніпуляція як феномен у політичному аспекті. *Наукові праці МАУП.* 2013. Вип. 4 (39). С. 67–71.

Одержано 27.10.201

УДК 343.82(477)

Олександра Дмитрівна ГЛОТОВА,
курсант 4 курсу юридичного факультету
Інституту кримінально-виконавчої служби

Науковий керівник:
Ірина Вікторівна ПИВОВАР,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загально-правових дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої служби

ПОНЯТТЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ БЕЗПЕКИ

Сьогодні в сучасному суспільстві продовжує залишатися актуальною проблема безпеки в будь-якому своєму аспекті. Проблема безпеки людини, громадянина, будь-якої організації або і в цілому цілої сфери суспільства в даний час розглядається як на державному, так і на міжнародному рівні.

Аналіз наукових джерел підтверджує відсутність єдиних підходів до розуміння категорії безпеки, оскільки теоретико-правове поняття «безпека» з розвитком суспільних відносин набуває багатьох значень, постійно змінюється і по-різному визначається сучасними дослідниками. Проте найбільш репрезентативною з точки зору нашого

© Глотова О. Д., 2017